

Sygn. akt	III AUa 1209/12
------------------	------------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **21 lutego 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Alicja Podczaska
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocyłowska SSA Ewa Madera (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Elżbieta Stachowicz

po rozpoznaniu w dniu **21 lutego 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **M. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J.**

o wysokość emerytury

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **29 października 2012 r.** sygn. akt **IV U 1390/12**

I.Zmienia częściowo zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z dnia 17 lipca 2012 roku w ten sposób, że zobowiązuje organ rentowy do przeliczenia emerytury wnioskodawczyni przy uwzględnieniu do stażu okresu pracy w gospodarstwie rolnym od 1 listopada 2008 roku i wypłaty wyrównania z tego tytułu za okres od 1 listopada 2008 r. do 30 czerwca 2009 r.,

II.dalej idącą apelację oddala.

Sygn. akt III AUa 1209/12

UZASADNIENIE

Decyzją z 17 lipca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J., wobec stwierdzenia że wysokość emerytury M. K. ustalona została nieprawidłowo przeliczył wysokość tego świadczenia za okres trzech lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc wydania przedmiotowej decyzji.

Skarżąc powyższą decyzję odwołaniem M. K. wniosła o wyrównanie pobieranego świadczenia począwszy od daty jego przyznania.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko prezentowane w zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu naprowadził, iż wskutek błędu w decyzji z 27 maja 2005 r. wnioskodawczyni nie została uwzględniona okres pracy w gospodarstwie rolnym. Na skutek złożonego przez nią ponownego wniosku o uwzględnienie powyższego okresu decyzją z 16 grudnia

2011 r. jej emerytura została przeliczona z jego uwzględnieniem, a kolejną decyzją

z 17 lipca 2012 r. na rzecz wnioskodawczyni przyznane zostało wyrównanie za okres od 1 lipca 2009 r. do 31 października 2011 r. Końcowo pozwany wskazał, że żądanie wnioskodawczyni dotyczące wyrównania świadczenia począwszy od 30 marca

2005 r. nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach.

Wyrokiem z 29 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie oddalił odwołanie wnioskodawczyni.

Sąd pierwszej instancji ustalił, iż 23 marca 2005 r. M. K. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosek o przyznanie prawa do emerytury. W jego załączeniu przedłożyła świadectwa pracy oraz oświadczenie o zatrudnieniu w gospodarstwie rolnym. W rozpoznaniu złożonego wniosku decyzją z 5 maja 2005 r. organ renty przyznał na jej rzecz prawo do emerytury od 30 marca 2005 r. Wydając przedmiotową decyzję nie uwzględnił jednak do stażu ubezpieczeniowego okresu pracy w gospodarstwie rolnym. 21 listopada 2011 r. wnioskodawczyni ponownie wniosła o doliczenie do stażu tego okresu pracy. W jego rozpoznaniu organ rentowy decyzją z 16 grudnia 2011 r. uwzględnił wskazany okres do wysokości świadczenia od 01.11.2011r. Kolejny wniosek z 22 marca 2012 r. o wyrównanie emerytury z uwzględnieniem pracy w gospodarstwie rolnym skutkowało wydaniem decyzji odmownej. Decyzja ta została przez wnioskodawczynię zaskarżona. Dalej zaś organ rentowy wydał decyzję z 17 lipca 2012 r. stanowiącą przedmiot tego postępowania. Pismem z 18 lipca 2012 r. wystosowanym do wnioskodawczyni organ rentowy powiadomił ją, iż zaspokoił jej roszczenie i w związku z powyższym odstąpił od przekazania sprawy do sądu (odwołania od decyzji odmawiającej wyrównania świadczenia od daty jego przyznania). W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy przyjął, powołując się na treść art. 133 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, iż odwołanie jest niezasadne, bowiem dokonane przez organ rentowy przeliczenie pobieranej przez wnioskodawczynię emerytury za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc wydania decyzji było prawidłowe.

W podstawie prawnej wydanego orzeczenia Sąd wskazał art. 477¹⁴ §1 kpc.

Skarżąc powyższy wyrok apelacją, wnioskodawczyni M. K. podtrzymując prezentowane w sprawie stanowisko podniosła, iż dokonane przez organ renty rozliczenie jest dla niej krzywdzące, bowiem o zaliczeniu lat pracy w gospodarstwie rolnym wniosła składając wniosek o emeryturę w marcu 2005 r. Mając na uwadze powyższe wniosła o pozytywne rozpatrzenie jej żądania.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie ustalił i zważył, co następuje :

Apelacja wnioskodawczyni jest uzasadniona o tyle, o ile skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku w zakresie, w jakim wskazano w sentencji orzeczenia.

Spornym w sprawie pozostawało prawo wnioskodawczyni do wyrównania emerytury z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym od daty przyznania świadczenia do 30 czerwca 2009r. Przypomnieć należy bowiem, iż decyzją z 21 listopada 2011r. przeliczono emeryturę z powyższego tytułu od 1 listopada 2011r., zaś

zaskarżoną w tym postępowaniu decyzją z 17 lipca 2012r. przeliczono jej wysokość za okres trzech lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc wydania przedmiotowej decyzji i wypłacono wyrównanie za okres od 1 lipca 2009r. do 31 października 2011r.

Z okoliczności sprawy wynika, iż decyzją z 5 maja 2005r. na rzecz wnioskodawczyni została przyznana emerytura od 30 marca 2005r. (na podstawie art. 28 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS tzw. emerytura niepełna). Do wysokości świadczenia Zakład uwzględnił 15 lat i 4 miesiące okresów składkowych. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo dołączonych do wniosku dokumentów dotyczących pracy w gospodarstwie rolnym, w dacie spełnienia warunków do przyznania emerytury organ rentowy z uwagi na obowiązujące przepisy nie miał możliwości uwzględnienia tego okresu, a to z powodu braku co najmniej 20 letniego stażu ubezpieczeniowego. Po uwzględnieniu pracy w gospodarstwie rolnym staż ten bowiem wyniósłby 19 lat, 3 miesiące. Przepis art. 10 ustawy o emeryturach i rentach

z FUS pozwala uzupełnić okresy składkowe i nieskładkowe, które mają decydujące znaczenie przy ocenie uprawnień emerytalnych ustalanych na podstawie przepisów tej ustawy w zakresie wymaganym i koniecznym do nabycia określonych uprawnień emerytalnych. Oznacza to, że jeżeli okresy składkowe nie przekraczają 15 lat, to możliwe jest ich uzupełnienie okresami wskazanymi w art. 10 (między innymi okresami pracy w gospodarstwie rolnym) jedynie w celu nabycia prawa do tzw. niepełnej emerytury na podstawie art. 28 ustawy. Natomiast, jeżeli okresy składkowe przekraczają 15 lat, to możliwe jest ich uzupełnienie okresami wskazanymi w art. 10 dla nabycia pełnych uprawnień emerytalnych na podstawie art. 27 lub 29 ustawy (konieczność wykazania 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych). 23 maja 2005r. odwołująca zgłosiła wniosek o uwzględnienie do stażu ubezpieczeniowego opieki nad dzieckiem urodzonym (...), który to okres został zaliczony decyzją z 27 maja 2012r. Wydając tę decyzję pozwany Zakład dysponujący dokumentacją dotyczącą pracy w gospodarstwie rolnym powinien z urzędu uwzględnić ten okres do przeliczenia świadczenia, czego jednak nie uczynił. Nieuwzględnienie tego okresu nastąpiło zatem wskutek błędu organu rentowego.

Podkreślić wypadnie, iż błąd w prawie ubezpieczeń społecznych oznacza każdą obiektywną wadliwość decyzji, niezależnie od tego, czy jest ona skutkiem zaniedbania, pomyłki, celowego działania samego organu rentowego, czy też rezultatem wadliwej techniki legislacyjnej i w konsekwencji niejednoznaczności stanowionych przepisów (o takim też pojęciu błędu stanowi uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1997r. III ZP 40/97, OSNP 1998/14/429).

Konsekwencją błędnego działania organu rentowego jest możliwość żądania przez ubezpieczonego „wyrównania”, którego jednak dochodzenie ustawodawca ograniczył czasowo, a to treścią art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U.

z 2009 r. nr 153, poz. 1227 ze zm.). Stosownie do powołanego przepisu, w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenie wypłaca się od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym złożono ponowny wniosek lub wydano decyzję z urzędu. W systemie prawnym nie funkcjonuje inny przepis regulujący powyższą kwestię, w szczególności taki, który dawałby możliwość uwzględnienia w całości żądania odwołującej.

Mając na uwadze zapis przywołanego wyżej uregulowania oraz okoliczności sprawy tj. ponowny wniosek M. K. o uwzględnienie okresu pracy w gospodarstwie rolnym z 21 listopada 2011r., należało przyjąć, iż pozwany Zakład ustalając ponownie wysokość emerytury zobowiązany był do wypłacenia świadczenia w podwyższonej wysokości za okres 3 lat poprzedzających miesiąc zgłoszenia wniosku nie zaś wydania decyzji z 17 lipca 2012r. Decyzja ta bowiem nie była decyzją wydaną z urzędu, a o takiej stanowi powołane uregulowanie w sytuacji braku wniosku o ponowne przeliczenie świadczenia. W tym więc tylko zakresie Sąd Apelacyjny uznał za uzasadnioną apelację wnioskodawczyni i zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję pozwanego Zakładu stosownie do treści art. 386 § 1 kpc.

W świetle powyższego przyjąć należało, iż odwołującej przysługiwało prawo do dochodzonego świadczenia (wyrównania) jedynie od 1 listopada 2008r. Tym samym brak było podstaw do uwzględnienia roszczeń

wnioskodawczyni w części dochodzonego wyrównania przed wskazaną datą. W tych okolicznościach dalej idącą apelację jako nieuzasadnioną należało na podstawie art. 385 kpc oddalić – o czym orzeczono w II wyroku.